

WRZESIEŃ

WYNAGRODZENIA

*Równo czy
sprawiedliwie?*

Mt 20,1-16

 słowa kluczowe

wynagrodzenie
pensja
sprawiedliwość
pracowitość
konflikt

• niesprawiedliwość

hojność

Część I – Słowo w sercu

A. Lektura Ewangelii

A.1. Modlitwa:

Boże Duchu Święty,
z Twojego polecenia Objawienie
zostało spisane dla nas ludzi.
Oświeć mój rozum i napętnij moje serce,
abym przy tym czytaniu
dobrze zrozumiał Twoją prawdę
i abym nauczył się goręcej Cię kochać,
wierniej Ci służyć.
Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

A.2. Ewangelia według św. Mateusza 20,1-16

Albowiem królestwo niebieskie podobne jest do gospodarza, który wyszedł wczesnym rankiem, aby nająć robotników do swej winnicy. Umówił się z robotnikami o denara za dzień i posłał ich do winnicy.

Gdy wyszedł około godziny trzeciej, zobaczył innych, stojących na rynku beczynnie, i rzekł do nich: „Idźcie i wy do mojej winnicy, a co będzie słuszne, dam wam”. Oni poszli. Wszedłszy ponownie około godziny szóstej i dziewiątej, tak samo uczynił. Gdy wyszedł około godziny jedenastej, spotkał innych stojących i zapytał ich: „Czemu tu stoicie cały dzień beczynnie?”. Odpowiedzieli mu: „Bo nas nikt nie najął”. Rzekł im: „Idźcie i wy do winnicy!”

A gdy nadszedł wieczór, rzekł właściciel winnicy do swego rządcy: „Zwołaj robotników i wypłać im należność, poczynawszy od ostatnich aż do pierwszych!”. Przyszli najęci około jedenastej godziny i otrzymali po denarze. Gdy więc przyszli pierwsi, myśleli, że więcej

dostaną; lecz i oni otrzymali po denarze. Wziąwszy go, szemrali przeciw gospodarzowi, mówiąc: „Ci ostatni jedną godzinę pracowali, a zrównałeś ich z nami, którzyśmy znosili ciężar dnia i spiekoty”.

Na to odrzekł jednemu z nich: „Przyjacielu, nie czynię ci krzywdy; czy nie o denara umówiłeś się ze mną? Weź, co twoje i odejdz! Chcę też i temu ostatniemu dać tak samo jak tobie. Czy mi nie wolno uczynić ze swoim, co chcę? Czy na to złym okiem patrzysz, że ja jestem dobry?”. Tak ostatni będą pierwszymi, a pierwsi ostatnimi.

B. Kontekst

B.1. Czym jest przypowieść

Przeczytaj wyjaśnienie z tematu lutego → s. 24.

B.2. Czas

Żydzi w czasach Jezusa łączyli swój sposób obliczania czasu z kalendarzem księżycowym. Przez „dzień” rozumieli oni przedział czasu liczony od pojawienia się księżyca aż do następnego wieczora. Sam dzień od wschodu do zachodu słońca był dzielony na dwanaście godzin, które w zależności od pory roku były dłuższe (w lecie) lub krótsze (w zimie). W cesarstwie rzymskim długość godziny była zależna od widzialności słońca na niebie. Przy przesileniu zimowym (25 grudnia), gdy dzień liczył tylko 8 godzin i 54 minuty światła słonecznego, dzienna godzina kurczyła się do 45 naszych minut, podczas gdy godzina nocna wydłużała się do 1 godziny i 15 minut. Ponieważ przypowieść o robotnikach w winnicy rozgrywa się prawdopodobnie pod koniec sierpnia lub w początkach września (czas winobrania), pierwsza godzina, która zbiega się ze świtaniem, odpowiadałaby naszej godzinie szóstej. Wzmiankowane dalej w przypowieści godziny to: trzecia (nasza dziewiąta rano), szósta (południe), dziewiąta (trzecia po południu) i wreszcie wieczór. Godzina jedenasta byłaby tożsama z naszą godziną piątą po południu.

B.3. Denar

Przyjętą zapłatą za dzień pracy był jeden denar. Była to srebrna moneta rzymska o wadze 3,85 g, posiadająca taką samą wartość jak drachma grecka (zob. moneta w temacie kwietnia → s. 44). Ocenia się, że minimum bytowe, nie-

zbędne do codziennego przeżycia osoby dorosłej, wynosiło pół denara. W skali roku osoba, która zarabiała mniej niż 200 denarów, znajdowała się poniżej progu ubóstwa. Dla uchwycenia wartości jednego denara warto wiedzieć, że za 3-4 denary można było kupić ok. 15 kg chleba, za 30 denarów – ubranie dla niewolnika, zaś za 100 denarów – osła.

B.4. ■ Dwie koncepcje sprawiedliwości

Protestujący rolnicy reprezentują sprawiedliwość rozdzielczą, rozumieją ją w kategoriach odpłaty: dają, aby coś otrzymać w zamian. Skoro za ich całodzienną pracę należał się denar, to normalnym wynagrodzeniem za część dnia byłby ułamek tej sumy. Ich zdaniem decyzja właściciela winnicy naruszała poczucie sprawiedliwości również dlatego, że nie uwzględniała warunków, w jakich przyszło im pracować: oni musieli zmagać się z upałem, który był oszczędzony tym zatrudnionym pod wieczór. Ich wyobrażenie sprawiedliwości jest podszyte zawiścią (patrz „złym okiem”), na co zwraca uwagę właściciel.

Wyznawana przez robotników zasada sprawiedliwości dystrybtywnej jest respektowana przez właściciela winnicy, ale zarazem zostaje przez niego przekroczone i zastąpiona sprawiedliwością opartą na hojności. Podejmując logikę protestujących robotników, wykazuje im, że nie popełnił wobec nich niesprawiedliwości, gdyż zapłacił im za pracę tyle, na ile się umówił.

Jeśli wczesnym rankiem chodziło mu o najęcie robotników, to relacje o kolejnych jego wyjściach na rynek pomijają milczeniem powód, dla którego tam się pojawił. W zamian za to zostaje podkreślone, że widział na rynku stojących „bezczywnie” robotników, co było spowodowane tym, iż nie znaleźli oni pracy, mimo że jej szukali. W konsekwencji nie mogli zdobyć środków na utrzymanie siebie i swojej rodziny.

W tym kontekście staje się zrozumiałe wyjaśnienie właściciela dane protestującym robotnikom, że kieruje się „dobrocią”. Nie jest ona żadnym jego kaprysem, lecz wyrazem jego wolności w dysponowaniu swoją własnością. W tej wolności jest wspaniałomyślny. Nie zastanawia się, ile powinni zarobić ci, którzy zaczęli pracować później, ani też czy są oni w ogóle mu potrzebni. Istotne jest tylko to, że ci ludzie muszą zarobić. Miarą tego, co „słuszne” są ich potrzeby, a nie to, ile zdołali zapracować. Główną cechą właściciela jest zatem dobroć, która jest nie tylko sprawiedliwa, ale też wielkoduszna.

c. Analiza Ewangelii

- O czym jest ta przypowieść: o sprawiedliwości, o wynagrodzeniach, o dobroci?
- Czym jest poczucie sprawiedliwości, kto i w jaki sposób ją rozumie?
- Jaką postawą przybiera właściciel, jakie są motywy jego postępowania?
- Konflikt jest pokłosiem różnych punktów widzenia. W jaki sposób właściciel go rozwiązuje? Czy to rozwiązanie jest satysfakcjonujące dla wszystkich?

d. Dzielenie się Słowem

- *Podziel się tym, co Bóg mówi do ciebie. Co zwróciło twoją szczególną uwagę, zaskoczyło, zainteresowało. Krótkie, osobiste wypowiedzi.*

Część II – Słowo w biznesie

- ➔ *Rozmowa w grupach o biznesie. W duchu otwartości i szacunku, z chęcią wsparcia dzięki dzieleniu się własną wiedzą i doświadczeniem.*

- ?** **W jaki sposób kształtować wynagrodzenia w firmie? Od czego je uzależniać, na co zwracać uwagę?**

- ? Czy sytuacja pracownika może/powinna mieć wpływ na jego wynagrodzenie?

- ? Jak rozwiązywać konflikty płacowe? Jak przeciwdziałać poczuciu niesprawiedliwości pomiędzy pracownikami?

- ? Jak rozumieć wolność właściciela do decydowania o zarobkach?

Część III – Słowo w życiu (w domu)

A. Rozważ fragment Ewangelii

- ➔ *Zadbaj o warunki, o ciszę, wyłącz wszystko, co cię rozprasza.*
- ➔ *Rozpocznij modlitwą, jeszcze raz przeczytaj tekst, poświęć rozważaniu 20-30 minut.*

B. Obejrzyj komentarz wideo

- ➔ *duszpasterstwotalent.pl/wideo9*

C. Autorefleksja

- ➔ *Odpowiedz na pytania:*

➔ *Czy jesteś zadowolony ze swojego wynagrodzenia?*

nie

tak

1

2

3

4

5

6

7

➔ *Czy pogłębiasz swoją wiedzę, aby lepiej rozumieć pojęcie sprawiedliwości w kontekście współczesnych wyzwań?*

nie

tak

1

2

3

4

5

6

7

➤ Czy rozmawiasz z pracownikami o sprawiedliwości, aby lepiej zrozumieć ich punkt widzenia?

nie						tak	
	1	2	3	4	5	6	7

➤ Dokonaj oceny poszczególnych czynników (możesz dodać swoje), jaki wpływ mają na wysokość wynagrodzenia twoich pracowników (ocena dotyczy różnicowania wynagrodzeń wewnątrz firmy, nie obejmuje czynników zewnętrznych jak sytuacja rynkowa firmy czy podatki).

	nie				tak
kwalifikacje	1	2	3	4	5
doświadczenie	1	2	3	4	5
stanowisko	1	2	3	4	5
produktywność	1	2	3	4	5
wysiłek	1	2	3	4	5
sytuacja rodzinna	1	2	3	4	5
pokrewieństwo (f. rodzinne)	1	2	3	4	5
twoje osobiste preferencje	1	2	3	4	5
...	1	2	3	4	5
...	1	2	3	4	5
...	1	2	3	4	5

D. Postanowienie

- ➔ *Postanowienie powinno być bardzo konkretne, możliwe do weryfikacji.*
- ➔ *Może dotyczyć życia zawodowego, rodzinnego lub postawy wewnętrznej.*
- ➔ *Może mieć charakter pozytywny (zrobię...) lub negatywny (skończę z...).*

- ➔ *Postanowienie z poprzedniego miesiąca udało mi się zrealizować (zaznacz na osi):*

- ➔ *Twoje postanowienie na najbliższy miesiąc:*

E. Działaj!

„Chcę też i temu ostatniemu dać tak samo jak tobie”.